

Izhaja dvakrat na teden, in sicer v sredo in soboto ob 11. uri predpoldne ter stane z izrednimi prilogni ter s »Kazipotom« ob novem letu vred po pošti prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

vse leto 13 K 20 h, ali gld. 6-60
pol leta 6 » 60 » » 3-30
četrt leta 3 » 40 » » 1-70
Posamične številke stanejo 10 vin.

Naročnino sprejema upravnništvo v Gosposki ulici št. 7, v Gorici v »Goriški Tiskarni« A. Gabršček vsak dan od 8. ure zjutraj do 6. zvečer; ob nedeljah pa od 8. do 12. ure. Na naročila brez doposlane naravnine se ne oziramo.

Oglosi in poslanice se računijo po peti-vrstah: če tiskano 1-krat 8 kr., 2-krat 7 kr., 3-krat 6 kr. vsake vrsta. Večkrat po dogodbi. — Večje črke po prostora. — Reklame in spisi v uredniškem delu 15 kr. vrsta. — Za obliko in vsebino oglasov odklanjamo vsako odgovornost.

SOČA

»Vse za omiko, svobodo in napredek!« Dr. K. Lavrič.

Uredništvo

se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v I. nadst. Z urednikom je mogoče govoriti vsak dan od 8. do 12. dopoldne ter od 2. do 5. popoldne; ob nedeljah in praznikih od 9. do 12. dopoldne. Upravnništvo se nahaja v Gosposki ulici št. 7. v I. nadst. na levo v tiskarni.

Naročnino in oglasje je plačati loco Gorica.

Dopisi naj se pošiljajo le uredništvu.

Naročnina, reklamacije in druge reči, katere ne spadajo v delokrog uredništva, naj se pošiljajo le upravnistvu.

»PRIMOREC«

izhaja neodvisno od »Soče« vsak petek in stane vse leto 3 K 20 h ali gld. 1-60.

»Soča« i »Primorec« se prodajata v Gorici v naši knjigarni, v tobakarni Schwarz v Šolski ulici, Jellersitz v Nunki ulici in v Korenski ulici št. 22; — v Trstu v tobakarni Lavrenčič na trgu della Caserma.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

— Telefon št. 83. —

»Gor. Tiskarna« A. Gabršček (odgov. Iv. Meljavec) tiska in zal.

Krajevna imena.

Nemci in Lahi so se trudili ter se trudijo še dandanašnji dati slovenski zemlji popolnoma tuj značaj. To se godi v prvi vrsti s spačenimi ali popolnoma potujčenimi krajevnimi imeni. Na Kranjskem, Štajerskem in Koroškem ima vsaka slovenska vas svoje nemško ime poleg domačega. Kar preložili so slovensko ime vasi ali trga na nemško ali pa ga zveržili kako drugače, da se je končno kazalo, kakor bi bile vse te zemlje nemške. Če je prišel v te dežele tujec, ki ni poznal razmer, je moral misliti, in tako je tudi še dandanašnji, da je vse to ozemlje nemška last. Sama nemška imena povsodi na prvem mestu, slovenska prezirana ali potisnena na drugo mesto — kako pa naj sodi drugače? V naših primorskih deželah je najslabše, kar se tiče krajevnih imen, v Istri. Tam so polasčili, kar se je dalo. Nekoliko boljše je pri nas. Sicer imamo tudi pri nas grde spake, kakor Auza za Avče, Ronzigna za Ročinj, Bergogna za Breginj itd., ali vendar imamo v gorah, v goriški okolici, v Brdih, v Vipavski dolini in na Krasu po večini pripoznana slovenska imena. Nekaj je tudi nemških, kakor Kirchheim za Cerklno, Haidenschaft za Ajdovščino, Karfreit za Kobarid. — So pač že nekdanje razne oblasti imele namen dati našim krajem tuje lice; za to so sprejemale potujčena ali popačena imena naših krajev v svoje spise, zemljevide itd.; in tako vidimo še vse polno takih spak, kamorkoli pogledamo. Razni uradi še dandanašnji usiljujejo popačena krajevna imena, posebno se v tem oziru odlikujejo davkarski uradi, ali proti temu se treba enkrat korenito postaviti po robu.

Taka pačenja so za nas poniževalna, v splošnem oziru pa naravnost nesmiselna in škodljiva. Kaj pa sicer pomaga, če stojijo po uradnih spisih tuja

imena, če so taka bedasta imena zašla celo v podrobne zemljevide, saj kraji so vendarle slovenski in prebivalstvo slovensko, samo spisi in zemljevidi so ob vsako veljavo, ker kažejo imena krajev, katerih ni.

Radi tega se lahko pripeti kaj takega, kakor se je te dni na vojaških vajah na Notranjskem. Neki nadporočnik je marširal s svojim krdelom proti kraju »Kaltenfeld«, kakor je kazal zemljevid. Srečal je kmeta na potu ter ga vprašal, kje blizu je »Mrzlopolje«. Kmet je rekel, da takega kraja ni. Nadporočnik pa je trdil, da se mora vas tako imenovati, ker stoji na karti po nemško »Kaltenfeld«. Kmet je čez čas povedal, da »Mrzlegapolja« ni, pač pa je »Studenopolje«. Take nerodnosti, ki utegnejo biti v slučajih v veliko škodo, povzroča tisto brezmiselno potujčevanje naših lepih slovenskih krajevnih imen. Lotos bodo velike vojaške vaje pri nas. Če bodo gledali po zemljevidu ter spraševali po krajih, ki imajo spačena imena, pa jih bodo kmetje debelo gledali!...

Opetovano že smo se bavili s krajevnimi imeni ter kazali na našo sramoto, katero nam prinašajo, in pa na splošni nesmisel takih spak. Danes moramo z nova klicati: Proč s popačenimi krajevnimi imeni! Naše slovenske vasi, naši trga, naša mesta, morajo imeti povsodi pripoznana le naša imena! Tu pa je zopet naloga občin, da stopijo na noge ter se protijo tujim imenom naših krajev. Proč z njimi iz uradnih spisov, proč z njimi s pečatov, ven z njimi iz zemljevidov! Vse prizadete občine bi se morale dvigniti, slovesno protestovati in ne odnehati prej, da se doseže pravica! Naš Čepovan so bili že spačili v Chiapovanno, ali občina je storila primerne korake, in spaka Chiapovanno je odpadla... Torej občine na dan s protesti proti tujim imenom naših krajev! Vsa naša javnost bo na Vaši strani!

DOPISI.

Iz biljanske županije. — Zadnje občinske volitve so bile za naše občinarje v marsičem poducljive. V dolgo časa trajajočem volilnem boju so imeli ljudje priliko spoznavati vso zlobo in zvitost nekaterih oseb, ki so zgolj iz sebičnih in umazanih namenov začele boj proti sedanjemu županu. Že proti koncu triletno volilne dobe se je pričela pojavljati proti županu neka struja. Županovi nasprotniki so reprezentirali le par nerazsodnih volilcev in plačanih agitatorjev. Gotovo je, da je prihajalo hujškanje od višjih oseb. Glavni povzročitelji vsega prepira si prvič niso upali očitno nastopiti, le od njih nahujskani ljudje so začeli najhujšo agitacijo s tem, da so začeli vsako nedeljo in praznik hoditi od krčme do krčme ter zabavljati o županu. Pravega vzroka, ki bi opravičeval njih počenje, seveda niso imeli, zato so si skušali pa z raznovrstnimi lažmi in obrekovanjem pomagati. Ti možakarji so, kadar so se ga malo nalezli, očitno kazali svojo klerikalno oliko, tako, da se je vsak pošten človek zaničevanjem obračal od njih. »Ostja madona, mi smo katoliška stranka, mi smo klerikalci, mi nočemo liberalnega župana,« to so bili njih pogosti vskliki. V prejšnjih dopisih smo tudi že nekako očrtali njih podivjano počenje. Glavna podpiratelj vseh tega početja sta bila gotovo v prvi vrsti biljanski župnik in zvesto mu udani biljanski klerikalni učitelj. Gotovo se ne dobi še ena občina z učiteljem, ki bi bil provzročitelj toliko prepira, kakor ta župnikov podrepnik. S tem močnikom smo se do sedaj še premalo bavili, za sedaj omenjamo le, da je ta hinavski svetohlinec poročil neko nekdanjo služkinjo, pravijo, da nečakinja kuharice biljanskega župnika. V tega človeka kakor tudi v celo njegovo družino izliva župnik vso svojo veliko ljubezen, katera je rodila sovraštvo do župana in sploh vseh občinarjev. Pred časom je bil biljanski učitelj tudi občinski tajnik. Največ radi tega človeka se je spustil biljanski župnik v boj.

Klerikalci so začeli v svojih glasilih na jako nesramen in zvit način napadati župana. Tu je imelo naše ljudstvo priliko spoznati pretkanost politikujočih duhovnikov, ki v pridigah vedno rohné proti naprednim časopisom

z lepo zaviti besedami, skušajo ljudstvo od čitanja istih odvrti, čitalo naj bi se samo njih »katoliške« časopise, da bi oni v istih tem lažje napadali poštene njim neljube osebe. — Po nesramnem pisarenju »Primorskega lista« in »Gorice« so tudi naši občinarji spoznali, da ta dva časopisa nista tako katoliška, kakor se ju slika, ampak da skrivata pod imenom »katoliški« vse druge umazane namene.

Po drugu razpisa občinskih volitev so vprizorili klerikalci pravcato gonjo. Kakor obsevani so zletali plačani agitatorji okoli volilcev, hoteč jih spreobrniti. Tem bližje je prihajal dan volitve, tem hujši je bil pritisk. Pri nevednih ljudeh so strašili, da se gre za vero, da je treba voliti z gospodom fajmoštronom, da je župan brezverec i. t. d. Najnesramnejše laži in obrekovanja so krožila o županu okoli. Če je bil kateri volilec dolžan pri posojilnici, se mu je žugalo s takojšnje tožbo, ako ne gre volit proti županu. Za glas v tretjem razredu se je ponujalo do 10 K, v drugem razredu do 20 K. Med volilci so nekateri, ki so koloni grofice Baguer. Tem se je zapovedovalo, da morajo iti voliti s klerikalci. Kakor vemo, se g. grofica in g. grof za naše boje in razmere jako malo zmenita. Doznali smo, da je medanski kurat tako dolgo moleđoval okoli grofice, da je izprosil označeno zapoved. Kurat Kurinčič si je znal pri grofici pridobiti naklonjenost. Ta dobro znani klerikalni junak, kateremu ni dovolj, da drži v temi in v verigah vse medansko priprosto ljudstvo, ki se ne sramuje zmerjati svoje pohlevne ovčice v cerkvi z nečistniki in prešestniki, tako da se poštene ljudje kar zgrajajo, ta politikujoči nunc se je drznil vtikati svoj nos tudi v našo občino. No, njegovo prizadevanje je bilo brezuspešno, a povemo mu, da pride čas, ko zasije tudi v Medani žarek napredka in da bode konec njegovega klerikalnemu gospodstvu.

Z vsemi navedenimi sredstvi so spravili klerikalci le par nevednežev in neznačajnežev na volišče, ni ga bilo razumnega moža v njih sredi. Kak vspeh je imelo vse njih početje, smo že poročali. Županova stranka bi zmagala popolnoma tudi v prvem razredu, da niso klerikalci z vsemi možnimi načini in denarjem spravili nekega veleposestnika na volišče, da je volil z njih stranko. Imenovani veleposest.

Grof Monte Cristo.

Napisal Alexandre Dumas.

(Dalje.)

»Ta je že izdihnil in ležal s stisnjenimi pestmi, z lasmi, naježenimi vsled smrtnega pota, s široko odprtimi očmi in pretečim obličjem.

»Vampa se mu približa in spozna Cucumetta.

»Izza onega dneva, ko sta mu rešila Luigi in Teresa življenje, je gorelo njegovo srce v ljubezni do Terese, in prisegel je, da mora osvojiti mlado deklico. Nепrestano jo je zasledoval, izrabil priliko, ko jo je zapustil njen ženin, da je pokazal tujcu pot, jo odgnal s silo s seboj in menil, da je že njegova, ko mu je prodrla srce Vampova krogla, katero je vodil bistri, neprevarljivi vid mladega strelca.

»Vampa ga nekaj časa opazuje, ne da bi se pokazal na njegovem obličju izraz sočutja ali gnuša, dočim se Teresa trese še vedno in se le počasi približa mrtvemu roparju, na katerega se ozre boječe čez ramo svojega ženina.

»Za trenotek se obrne Vampa k svoji ljubici.

»O, o, pravi, ti si že preoblečena; zdaj se moram preobleči še jaz.

»Teresa je bila res že preoblečena od temena do peta v obleko mlade grofice San-Felice.

»Vampa si naprti Cucumettovo telo in je odnese v jamo. Teresa ostane zunaj.

»Če bi bil zdaj prišel mimo popotnik, bi bil videl nekaj izvanrednega, rumreč mlado pastarico, ki je pasla ovce v ob-

leki iz kašmira, s krasnimi uhani, okoli vratu z nakitom iz bisserov, z demantnimi iglami in z gumbi iz safirov, smaragđov in rubinov na telovniku.

»Brezdvomno bi bil mislil, da je prestavljen v Florijanove čase, in vrnivši se v Paris, pripovedoval, da je videl »Alpsko ovčarico,« sedečo na vznožju Sabinskih gora.

»Za četrto ure se vrne iz jame Vampa. Njegova obleka ni bila nič manj elegantna kakor obleka Teresina.

»Oblečen je imel jopič iz granatno barvanega žameta z zlatimi, cizeliranimi gumbi, bogato vezen, svilen telovnik, rimsko ovratnico okoli vratu, torbico za patrone iz rdeče in zelene svile, okrašeno z zlatom, nebesno modre žametaste hlače do kolen, ki so se zapenjale z demantnimi gumbi, gamaše iz jelenovega usnja, ki je bilo poslikano z arabeskami, in klobuk, na katerem so sfrfotali v vetru trakovi vseh možnih barv; na pasu sta mu viseli dve uri, v nožnici za pasom je imel krasno bodalo.

»Teresa vsklikne začudenja. Vampa je bil v tej obleki podoben sliki Leopolda Roberta ali Schnetza.

»Oblekel si je celo Cucumettovo obleko.

»Mladenč opazi vtis, ki ga je napravil na svojo nevesto, in ponosen smehlja mu zaigra okoli ustnic.

»Ali hočeš deliti z menoj mojo usodo, pravi Teresi, naj bode kakoršnakoli?

»O da! vsklikne dekle čušečvleno.

»In mi hočeš slediti, kamorkoli pojdem?

»Do konca sveta.

»Torej se me primi za roko in pojdiva, kajti nič časa ne smeva izgubljati.

»Dekle položi svojo roko v njegovo, ne da bi vprašala, kam jo pelje, kajti ta trenotek se ji je zdel lep, ponosen in mogočen kakor bog.

»In tako kreneta proti gozdu, v katerega dospeta v nekaj minutah.

»Ni nam treba šele omenjati, da je poznal Vampa vse gorske steze. Brez pomišljanja torej vstopi v gozd, dasi ni bilo v njem nobenega pravega pota. Na drevesih in grmih spozna, kam se ima obrniti. Tako korakata poldrugo uro.

»Po tem času dospeta na najgostejši del gozda. Izsušena struga je vodila na tem kraju med visoko se dvigajoče bregove.

Vampa krene po tem težavnem potu, ki so ga zavijali v mrak strmi bregovi in goste sence visokih jelk.

»Teresa postane v tej divji samoti vnovič plaha in se tesno privije k svojemu vodniku. Toda njegov enakomerni korak in njegovo obličje, s katerega je žarel vesel mir, premagata njen strah.

»Naenkrat stopi deset korakov pred njima izza drevesa mož, ki je bil dotlej skrit, in pomeni na Vampo.

»Niti korak naprej, pravi, sicer umrješ!

»Ne bodi vendar otročji! pravi Vampa in prezirljivo zamahne z roko, dočim Teresa več ne more premagati svojega strahu in se ga oklene. »Od kdaj je pa navada, da se trgajo volkovi med seboj?«

»Kdo si? vpraša straža.

»Luigi Vampa, pastir s posestva grofa San-Felice?

»Kaj hočeš?

»Govoriti hočem s svojimi tovariši.

»Torej pojdi za menoj, pravi straža, ali bolje, pojdi pred menoj!

Vampa se nad to roparjevo previdnostjo prezirljivo nasmehe, odide s Tereso predenj in nadaljuje pot s prav tako mirnim in trdnim korakom kakor je prišel.

»Za deset minut jima da ropar znamenje, naj obstaneta.

nik je bolan ter se ni hotel volitve udeležiti. Lahko rečemo, da so tako rekoč izsilili njegov glas. Na volišču ga je tistal Zamar kakor klešče, pravijo, da se mu je hotel izmuzniti, a Zamar mu je stisnil še en 20 kronski bankovec na skrivnem v roke, kar je videl neki mladenič, kateri je slučaj povedal volilni komisiji in prisostujočemu političnemu komisarju, kateri je dal pripetljaj zabilježiti v volilni zapisnik.

Obnašanje biljanskega župnika po volitvi daje resno misliti, da v njegovi glavi ne more biti vse v redu. Župnik se je drznil očitno vpričo mnogih ljudi imenovati župana ter še nekoga obče znanega poštenega rodoljuba, da nista kristjana ampak brezverca. Ali se ne pravi s takim govorjenjem, hujskati nerazsodne ljudi proti svojemu bližnjemu. Proti takemu govorjenju katoliškega duhovnika protestiramo najodločneje. Če sreča župnik kakoga volilca županove stranke, kateri bi se mu kakor navadno rad odkril, obrne se od njega kakor od hudiča. Ljudje se župnikovemu ravnanju posmehujejo ter pravijo: „Bog mu razsvetli pamet!“

Iz Štjaka. — V nedeljo dne 30. julija je priredilo tukajšnje bralno društvo „Višava“ lepo in pomenljivo veselico. Veselica se je vršila vseskozi v najlepšem redu.

Ob tej priliki izrekamo najsrčnejšo zahvalo slavnemu pevskemu društvu: „Kraški vrh“ iz Aybera, ki je s svojim krasnim petjem navduševalo in vzbujalo srca naših štjačanov — zvestih naši majki Slavi in milemu narodu.

Čudili smo se posebno dražestnim pevkam, ki so vkljub toliki vročini ostale tako vedrega in zadovoljnega lica.

Zahvaliti se moramo tudi vrlemu g. Albinu Šoncu iz Tomaja, ki se je toliko trudil in prizadeval, da je šaloigra res izvrstno uspela. Igro so vprizorili domači diletanti: g. ca Ivanka Mislejeva in gospa Saražinova ter gg. Ivan Tuna, Alojzij Saražin, Franc Štemberger in g. Alb. Šonc. Igrali so vseskozi jako gladko in je igra v polni meri dosegla svoj namen.

Pozabiti tudi ne smemo godbe iz Lokavca, ki je pri veselici kakor tudi pri plesu jako izborno svirala.

Hvala pa tudi vsem tistim, ki so kaj pripomogli k veselici, kakor vrlim „bratenjskim“ in stjaskim dekletom, kajti pokazale so res vredne hčere slovenske matere.

Mislim, da ostane ta dan globoko vtisnjen v naših srcih, ter upam, da se v kratkem zopet snidemo. Zato kličem še enkrat: srčna hvala in veseli na-zdar vsem, ki so nas počastili s svojim posetom zlasti pa našim sosednim Braničarjem, ki niso pozabili našega štjaka. Štjačan.

Devla, dne 7. VIII. 05. — Bralno-pevsko društvo „Ladija“ v Devinu priredi v nedeljo dne 17. septembra t. l. veliko narodno veselico s petjem, igro in plesom. Tem potom se uljudno obrača društveni odbor do vseh brat-

skih narodnih društev, da bi prišla društvu „Ladija“ na pomoč z nastopom ali izletom. Društvo „Ladija“ se nahaja na najnevarnejši poziciji narodnih bojev.

Ta pozicija je važna za Slovence ob naši mili Adriji. Lahko imenujemo to pozicijo naš slovenski „Port Artur“. Društvo „Ladija“ je ono društvo, katero zmiraj čuva to pozicijo kot last slovenskega naroda.

Slavna društva in vrli rodoljubi, treba je nam zvestih mornarjev in voditeljev; tukajšnji mornarji društva „Ladije“ so neprenehoma v valovih narodnih bojev. Dan na dan se sovražniki zaganjajo ob šibko a vendar neustrašljivo „Ladijo“. Da ji ni dovolj biti boj z narodnimi sovražniki, mora tudi biti boj s „Potemkinci“. Potemkincev je, žal, tudi v Devinu najti!

Toraj slavna bralna društva in vrli rodoljubi, pridite tudi Vi pomagat veslati in mornariti „Ladijo“ proti zaželjenemu cilju. Naj si bode mornar z desne ali leve, Devinci, pristopite k temu društvu kot zvesti junaki našega „Port Arturja“. Vsa ona društva, katera mislijo nastopiti na gori imenovani veseli z eno ali več pesmimi, so naprošena, da naznajo svojo udeležitev in pesem, katero bodo peli do dne 3. septembra t. l. odboru društva „Ladija“. Odbor je sklenil pri svoji seji dne 6. avgusta t. l., da se udeleži odkritja Prešernovega spomenika v Ljubljani po deputaciji.

Včeraj okoli 11^{1/2}, predpoldne je tukaj razsajal velik vihar z dežjem, bliskom in gro-mon. Strela je ubila g. Ivanu Kocmanu pri Sv. Ivanu kravo vredno 280 kron na paši tik Sardočevega mlina. Še prej je bilo slišati čudno tulenje viharja. Škode po polju je tudi napravilo, vse trte je s kolov prevrnilo, drevlja polno polomilo, strehe odkrilo.

Včeraj je imel tukajšnji „gruppo della Lega“ svoj občni zbor. Videli smo, da je v tem „gruppu“ samo blažena Kalabrija. Avstrijec je v tem društvu 6 ali 7, in Italijanov iz Italije je kakih 60. Mislijo napraviti javno tombolo. Tombola samih Italijanov iz Italije!!

Domače in razne novice.

Preplačali so še vstopnice za „Učit. koncert“: Gg. Gruntar Franc, župan i. t. d. Šmarje, 10 K; Obljubek Franc, župan, in Marinič, župnik, Kojsko a 2 K; Žnidaršič Andrej, župnik, Gradno, 2 K; Kristančič Ivan, pos., Višnjevik, 2 K; Ladislav Likar, učitelj, Ozeljan, nabral 33 K.

XVII. glavna skupščina „Zaveza avstr. jugoslov. učiteljskih društev“ se bo vršila letos dne 13., 14. in 15. t. m. v Pulju. I. V nedeljo dne 13. avgusta bo ob 3. uri popoldne: Seja upravnega odbora v prostorih „Čitaonice“. — II. V ponedeljek dne 14. avgusta bo ob 8. uri dopoldne: Zborovanje delegacije v dvorani „Hotela Belvedere“. Točno ob 2^{1/4} uri po-

polodne ogledovanje c. in kr. mornarskega arzenala in bojne ladje po dovoljenju c. in kr. poveljništva morn. arzenala. Ob 5. uri pop. ogled arene — rimski amfiteater. — III. V torek dne 15. avgusta. Ob 8. uri dopoldne: Glavno zborovanje po vsopodu, ki ga določi delegacija v dvorani „Hotela Belvedere“. Ob 12. uri: Banket na vrtu „Hotela Belvedere“. Točno ob 3. uri popoldne izlet na Brione na posebnem tenderju, ki ga je brezplačno dal v porabo c. kr. pristaniščni admiralat. — IV. V sredo dne 16. avgusta Ob 4. uri popoldne odhod iz Pulja na Reko s parobrodom „Ugarsko-Hrvatskog dioničkog pomorskog parobrodarskog društva“.

Za XVII. glavno skupščino so zglasene sledeče razprave, predlogi in resolucije: 1. Početki slovanskega šolstva v Istri v jožefinski dobi. Poročevalec gosp. prof. dr. Fran Ilesič. 2. Učiteljski stan — najlepši stan. (Študija slovanskega učitelja ob jezikovni meji.) Stavki: Ob jezikovni meji naj delujejo najboljši učiteljske osebe 2. Ob jezikovni meji naj skrbi učitelj v prvi vrsti za svoj ugled. 3. Ob jezikovni meji zbujaj učitelj v šoli in zunaj sole pravi domoljubni slovanski čut ter krepki slovanske korporacije (društva, zadrage.) 4. V šoli in izven nje bodi pravičen v jezikovnih in narodnih vprašanjih. Poročevalec gosp. Ivan Lapajne, ravnatelj v Krškem. 3. O peticiji na državni zbor za izboljšanje gmočnega položaja ljudskega učiteljstva. (Za preuredbo § 55. državnega ljudsko-šolskega zakona potom državne legislative.) Poročevalec gosp. Pavel Plesničar, nadučitelj v Marezigah pri Kopru. 4. O odpravi krajevnega plačilnega sistema v Istri. Poročevalec gosp. Miroslav Anžlovar, učitelj-voditelj v Boljuncu. 5. Resolucije. Utemeljuje gosp. Iv. Šega, učitelj v Šmartnu. I. Slovensko in istrsko-hrvaško učiteljstvo, zbrano v Pulju na glavni skupščini „Zaveze avstrijskih ingoslovanskih učiteljskih društev“ protestuje proti nezakonitemu postopanju laške gospodovalne stranke glede ljudskega šolstva hrvaškega in slovenskega naroda v Istri; II. zahteva od c. kr. vlade pravično uravnavo hrvaškega in slovenskega ljudskega kakor tudi srednjega šolstva; III. naroča vodstvu „Zaveze“, da poda slovanskim klubom avstr. državnega zbora jasno sliko vsega istrskega šolstva s prošnjo, da naj smatrajo to vprašanje kakor glavno točko slovanske vzajemnosti. 6. Predlog: V prihodnjem letu zboruj „Zaveza“ na Koroškem. Utemeljuje gosp. Iv. Lapajne, ravnatelj v Lrškem.

Umril je v Monakovem slikar-umetnik Ant. Ažbe. V Monakovem je imel svojo slikarsko šolo, ki je bila največja, najbolj poznana in najveljavnejša. Ažbe je bil velik umetnik, ki je užival najboljši glas. Seveda je moral živeti v tujini, ker doma ni krehla za umetnike! Ažbe se je rodil leta 1862. v Poljanski dolini na Gorenjskem.

V Spod. Vričju je umrl vpokojeni davkar Friderik Leitner. Truplo so prepeljali v Trst v rodbinsko rakev.

Poziv. — S prihodnjim šolskim letom se odpre v Tolminu c. kr. pripravljalnica za moška c. kr. učiteljska.

Šola prične s 15. septembrom t. l. Sprejemala boče nadarjene mladeniče, ki so dovršili ljudsko šolo z dobrim uspehom in izpolnili 14. leto svoje starosti; so pa lahko starejši: 18, 20, 24 let stari. Mladenice z vadnice, ali take, ki so bili v prvih razredih srednjih šol, in se hočejo posvetiti učiteljstvu, sprejme se tudi na pripravljalnico.

Starši v okraju in zunaj tolminskega glavarstva, poslužite se ugodne prilike. Pripeljite prihodnji mesec svoje nadarjene sinove v Tolmin na pripravljalnico. Odprite jim pot, ki pelje do izobrazbe, omike in službe.

Dijaki, ki so pridni pa lepega obnašanja, utegnejo dobiti malo državno podporo. Prav revne in pridne naj pa poleg male državne podpore tudi vsaka lastna občina podpira. A. V.

40 letnica Vipavske Čitalnice se bo vršila letos na Mali Šmaren dne 8. septembra. — Ta dan hočemo praznovati Vipavci najslovesnejše. — Čitalniški odbor je povabil razna bratska društva na prijazno sodelovanje in trudi se, da ne bode manjkalo zabave nikomur, kdor ta dan pohiti med nas. — Veliko društev, tudi z Goriskega, se je že odzvalo povabilu in obljubilo svojo pomoč. — Ker je do slavnosti le še dober mesec, se opozarjajo vsa p. n. društva, ki se še numeravajo udeležiti omenjene slavnosti, da takoj prijavijo čitalniškemu odboru svoj prihod in število udeležnikov ter tako omogočijo istemu pravočasno sestavo programa in povoljno ureditev vsega potrebnega. — Na prijave po 15. t. m. se ne bode moglo ozirati.

Vsa narodna društva dne 8. septembra v Vipavo na redek narodni praznik!

Deželni zavod gluhonemih naznanja: Preskušnja gojencev tukajšnjega deželnega zavoda gluhonemih bode dne 12. avgusta od 9.—12. ure predpoldne.

Mestna višja realka v Idriji. — Ministerstvo za uk in bogočastje je z ukazom z dne 5. julija t. l. št. 23.775 na prošnjo mestne občine idrijske privolilo, da se mestna nižja realka v Idriji začetkom šolskega leta 1905/06. razširi v višjo realko, in sicer tako, da se zaporedoma aktivirajo viši razredi. Ministerstvo je tudi odobrilo predloženi učni načrt, toda z izpremembo, da se slovanski učni jezik uvede le za tiste posamezne predmete višje realke, za katere so odobrene v slovenskem jeziku že spisane učne knjige, oziroma še le tedaj, ko se take knjige spisejo, to pa iz razloga, ker se s pedagogično-didaktičnega stališča ne da opravičiti, da bi se na podlagi nemških knjig slovensko poučevalo. Sicer je pa ministerstvo načeloma pripoznalo, da proti stovenskemu učnemu jeziku ni nobene zapreke.

Vojski lovci pridejo iz Kanala in Tolmina v Gorico dne 10. t. m. Nastanijo jih v Bolkovih vojašnicah. Tu ostanejo, da skontajo velike vaje. —

(Dalje v prilogi.)

„Luigi in Tereza ubogata.
„Bandit zakraka trikrat kakor gavran.
„Mnogoglasno krakanje se odzove temu trikratnemu klicu. —
„Dobro je,“ pravi bandit, „zdaj lahko nadaljuješ svojo pot.“ —
„Luigi in Teresa gresta naprej.
„Toda čim dalj gresta, tem bolj se trese Teresa, kajti skozi drevje je bilo videti bradate moze z divjimi obličji in svitile cevi pušk.
„Bivališče roparjev je bilo na vrhu nizke gore, ki je bila morebiti prej vulkan, ki pa je ugasnil, še pravo sta Romul in Rem opustošila Albo.
„Dospelši na vrh, obstojita Tereza in Luigi pred kakimi dvajsetimi banditi.
„Tu je mladenič, ki je prišel k vam in želi z vami govoriti,“ pravi stražnik.
„In kaj nam ima povedati?“ pravi glavarjev namestnik.
„Povedati vam hočem, da sem sit pastirskega življenja,“ pravi Vampa.
„Ah, razumem,“ pravi namestnik; „želiš pač, da te sprejmemo v svojo sredo?“
„Bodi nam dobro došel!“ vsklikne več banditov iz Ferusina, Pompanare in Anagni, ki spozna Vampo.
„Doda moja želja ni, postati vaš tovariš.“
„In kaj hočeš od nas?“ vprašajo banditje začudeno.
„Prišel sem, da se vam ponudim za glavarja,“ pravi mladenič.
„Banditje se spustijo v glasen smeh.
„In kaj si storil, da zahtevaš za se to čast?“ vpraša glavarjev namestnik.
„Umoril sem vašega glavarja Cucumetta, kar vam priča moja obleka,“ pravi Luigi, in zažgal vilo grofa San-Felice, da sem preskrbel svoji nevesti za svatbo to obleko.“

„Za jedno uro so ga izvolili soglasno za Cucumettovega naslednika.“
„Torej, moj ljubi Albert,“ pravi Franc, obrnivši se k svojemu prijatelju, „kaj meniš zdaj o mojstru Luigiju Vampi?“
„Menim, da je to bajka,“ odvrne Albert, „in da Luigi Vampa ni nikdar živel.“
„In vi trdite,“ pravi Franc Pastriniju, „da izvršuje mojster Vampa zdaj svoj roparski posel v rimski okolici?“
„In sicer s predznostjo, v kateri se ne more primerjati z njim nobeden izmed prejšnjih banditov.“
„Ali ga je policija zastopaj poskušala ujeti?“
„Kaj hočete! Sporazumljen je s pastirji na planem, z ribiči na Tiberi in tihotapci na obali. Če ga iščejo v gorah, je na reki, če ga preganjajo po reki, vbeži na morje. In če menijo, da je na otoku del Giglio, del Guanouti ali Monte-Cristo, se pojavi naenkrat v Albanu, Tivoli ali Ricci.“
„In kako ravna navadno s popotniki, ki mu pridejo v roke?“
„O moj Bog! Zelo priprosto. Primerno razdalji od mesta jim da osem do dvanajsturni ali po potrebi tudi celodnevni rok, da pošljejo po odkupnino. Če mine ta čas brezuspešno, jim podeli milostno še jedno uro. Če še nima denarja, ko mine šestdeseta minuta te ure, vzame pištolo in požene jetniku kroglo v glavo ali pa mu zabode nož v srce, in s tem je stvar končana.“
„Torej Albert,“ pravi Franc, „ali bi se peljal h Koloseju še vedno rad okoli mesta?“
„Gotovo,“ pravi Albert, „če je pot slikovitejša.“
V tem hipu udari ura devet, vrata se odpro in voznik se prikaže.
„Ekscelenci,“ pravi, „voz vaju pričakuje.“
„Dobro,“ pravi Franc, „torej h Koloseju.“
„Skozi vrata del Popolo, Ekscelenci, ali po ulicah?“
„Po ulicah, vraga, po ulicah!“ vsklikne Franc.

„Ah, moj ljubi,“ pravi Albert; dvigne se in si prižge tretjo smodko, „resnično, smatral sem te za bolj srčnega.“
Nato odideta mladeniča po stopnicah in vstopita v voz.

XIII.

Prikazni.

Franc je izbral do Koloseja pot, po kateri vsled pogleda na razvaline, mimo katerih sta se peljala, ni izgubila njegova veličastnost in mogočnost za oči ničesar. Bila je to via Sistina, iz katere sta zavila okoli desnega ogla Santa-Maria-Majora v via Urbano ter prišla skozi San-Pietro-in-Vincoli naravnost na via del Colosseo.

Ta pot je dopuščala Francu, da je mislil ves čas samo na povest, ki jo je čul pravkar in v katero je bil zapleten njegov skrivnostni amfitrion z otcem Monte-Cristo. Stisnil se je v kot ter se zatopil v cel labirint vprašanj, ne da bi si mogel odgovoriti povoljno le na jedno izmed njih.

Na njegovega prijatelja Simbada ga je spominjalo še nekaj, namreč skrivnostne zveze med mornarji in banditi. Kar je pripovedoval mojster Pastrini o zavetju, katero najde Vampa na ladjah ribičev in tihotapcev, je spominjalo Franca na kordiška bandita, ki ju je videl večerjati z moštvom jahte, in na ovine, ki ga je napravila jahta, plujoča proti Malagi, da ju je izkrcala v Porto-Vecchio.

Ko je izgovoril mojster Pastrini ime, s katerim je imel nagovarjati gostitelja na otoku Monte-Cristo, je bil Franc prepričan, da je on tisti, ki igra človekoljubno ulogo na obalah zapadnega dela Sredozemskega morja; kajti spomnil se je, da mu je pripovedoval tudi o Tunisu in Palermu, dokaz, da so bile njegove zveze zelo obsežne.

A dasi se je zatopil duh mladega moža popolnoma v te misli, se vendar predrami, ko se dvigne pred njegovimi očmi temna, mogočna senca Koloseja, skozi katerega odprtine je lil

Akad. fer. društvo „Adrija“ priredi 12. avg. ob 9. zjutraj pri „Jelenu“ v Gorici svoj redni letni obč. zbor s sledečim dnevnim redom: 1. Poročilo odhoro. 2. Poročila odsekov: a) za narodne manjšine; b) za ljudske knjižnice; c) narodni kolek. 3. O potrebi „dijaške kuhinje“ v Gorici. 4. Dijaska potovanja o počitnicah. 5. Poljudna predavanja. 6. Tržaški dijaški shod. 7. Razmerje med „Adrijo“ in „Slov.“ dij. zvezo v Ljubljani. 8. Poročilo preglednikov. 9. Volitve. 10. Slučajnosti. — Gostje dobrodošli! Odbor.

„Narodna prosveta“. — V knjižnici „Narodne prosvete“ je vsako sredo in soboto vse živo, ker prihajajo ljudje po knjige. Izposodilo se je doslej že nad 2000 knjig. Počasi prodira namen knjižnice tudi v širše sloje, katerim je v prvi vrsti namenjena.

Pokopali so v Bovcu pretekli teden gospodično Terezino Kavsa, gojenko IV. tečaja tukajšnjega ženskega učiteljskega. Morala je pusti sredi minolega šolskega leta šolo ter iti domov, kjer jo je sedaj položila v prezgodnji grob neizprosna sušica.

„Smo že omenjali večkrat, se čudovito množijo slučajni sušice med gojenkami na tukajšnjem ženskem učiteljskem.“

Klerikalna propadlost. — „Slovenec“ ne more trpeti „Sokolov“. Sokolska ideja mu je zoperna, ker gori za „idejo“, ki se goji po „čistih“ Marijinih družtvih. Več sokolskih društev je šlo v nedeljo na veselico v tako izpostavljene Jesenice. Vse je bilo lepo v redu — le „Slovenec“ se je v brzovjavi z Jesenic nesramno zlagal, da so Sokoli metali kamenje, ki je zadeło neko ženo. — To je najnovejša podlost „Slovenca“, glasila ljubljanskega škofa. To bodo zopet izkoriščali nemški listi. Tako spravlja ob ugled Slovence z lažmi „katoliško-narodni“ „Slovenec“! Ali je še kdo, ki kaj veruje neslovenskemu „Slovencu“, ki nam več škoduje nego vse nemško in laško časopisje?!

Laž in podlo obrekovanje imenuje dopisnik iz Biljane v včerajšnji „Gorici“ vest v „Primorcu“, da je posegla v občinske volitve v Biljani tudi tamkajšnja posojilnica. — Če reče klerikalec laž in obrekovanje kakšni vesti, potem je prav gotovo resnična! Tako je tudi v tem slučaju. To potrjuje dopis iz biljanske županije v današnji „Soči“; tam je jasno razvidno, kako je posegla v volilno borbo tudi posojilnica.

V Ricmanjih je bil 4. t. m. 51. civilni pogreb. Umrl je ugledni posestnik Josip Pregarec. Udeležba pri pogrebu je bila kakor navadno prav velika. Svirala je domača godba, pelo je pevsko društvo „Slavec“, množica pa je z vaškim županom na čelu pobožno molila na poti in na grobu. Vse se je izvršilo v najlepšem redu.

Nekrščenih otrok je sedaj v Ricmanjih okoli 100.

Kakor psa so pokopali v Št. Andrežu onega nesrečnega Karola Zavadlava, ki so ga našli obešenega v soboto zjutraj. Seveda revež je

bil, denarja ni imel, zapuščenost, bolezen in pomanjkanje ga je gnalo v smrt. Ta obupni korak je storil v skrajni bedi, ker ni imel nič, pa jetičen je bil. Vse se ga je ogibalo, moči so ga zapuščale, slednjič je šel ter storil konec svojemu življenju. Zavadlav vrhu tega ni bil normalen človek. Vodil je štandrezke fante leto za letom na nabor. S svojo krivo nogo, z rdečo kapo na glavi, s palico v roki je marširal pred njimi, se držal resno, kdor pa ga je videl, se je smejal prepričan, da je mož malce prismojen. Nastopal je tudi na plesiščih; ves našeljen je stal pri urodu, in v odmorih uganjal svoje reči. Kdo more reči, da nastopa tako normalen človek? — Vendar pa ni našel milosti pri sveti katoliški cerkvi, marveč so ga vrgli v zemljo kakor psa. Če bi bil imel denar pa če bi bil kaj zapustil cerkvi ali farovžu, pa bi ga bili pokopali kot druge kristjane, pa če se je trikrat obesil!

Čudno se nam zdi tudi, da tako bogata občina, kakor je štandrezka, ki si je pač sežidala tako lepo in drago cerkev, ni imela par novcev za takega reveža, kakor je bil Zavadlav, da bi ga bila vsaj v bolnišnico spravila ali kako drugače preskrbela!

V Kanalu so prinesli h krstu dete Martina Marliča iz Rodeža, ali tam niso nič opravili, marveč so morali nesti dete v Plave krstit — dasi se je bilo bati, da umrje, ker je bilo jako šibko. Rodež spada pod Deskle. Ker pa v Desklah ni duhovnika, so prideljene fari v Plaveh. Ker je iz Rodeža bližje v Kanal in ker je bilo dete šibko, so šli z njim v Kanal, češ, da ne umrje brez svetega krsta. Ali ta gorečnost dobrih katoliških kristjanov je bila presneto slaba plačana, kajti duhovni podružnik v Kanalu je rekel, da ne krsti otroka, naj ga nesejo v Plavi, in ko se je reklo, da je daleč ter se je bati za dete, je rekel, da mu ni nič mar ne za dušo ne za telo, ter jih zapodil. Potem so nesli dete h krstu v Plave. — Sveta cerkev je s takim ravnanjem jako veliko pridobila na Kanalskem!

Dež brez nunevega žegna. — V jedni naših okoličanskih vasij je godrnjal nunc radi plesa ter pristavil, da če bode suša, pa naj prašajo župana in starašine, ki do oljujejo ples, za žegen. Dasi je pretela velika suša, ga vendar ni nihče prašal po žegnu, pač pa so občinski možje rekli, da bodo pa sami prosili Boga brez njega, naj pošlje dežja. Kakor pravijo, mu je prišlo to najbrže do ušes, in ker je v noči na nedeljo že malce deževalo, je naznanil v jutro žegen za ponedeljek zvečer. Ali deževalo je že v nedeljo v radost kmetovalcev brez nunevega žegna.

500 K namesto proste bire je bila sklenila dati jednemu svojih nunccev neka okoličanska občina. Toda zadajit za spovedne listke je šel vseeno okoli pobirat jajca. Nekdo mu je očital to, in ker mu ni dal listka, je hitro naznanil, da ne sme biti za botra nikomur, da bi tako napravil sitnosti drugi družini, kjer je že bil oni večkrat boter!

Rekel je tudi, da oznani vse tiste, ki mu niso oddali spovednih listkov, v cerkvi, pa si je premislil. Ustrašil se je veljavnih imen!

Veselica društva „Miren“ v Mirnu v nedeljo se je izvršila kljub nestalnemu vremenu kolikor-toliko povoljno; udeležba seveda bi bila velika, če je ostalo vreme ugodno, ali tako je ostal obisk omejen bolj na domače. Izvedene točke so ugnajale ter se sme reči, da je bila vsa prireditve lepo zasnovana in lepo skončana.

Iz Bovca. — Vabilo k plesni veselici, katero priredi prostovoljno gasilno društvo v Bovcu dne 13. t. m. na dvorišču gostilne „pri pošti“. Čisti dobiček je namenjen nabavi orožja, ter se preplačila hvaležno sprejemajo. Začetek ob 8. uri zvečer. Posebna vabila se ne razpošiljajo. V slučaju neugodnega vremena se vrši ista prihodnja nedeljo. K obilni udeležbi veselice prepotrebne in koristnemu društvu uljudno vabi odbor.

Laška neotesanost na Solkanski mitnici. Pišejo nam: Že parkrat sem opazil, gredoč iz Gorice, kako neotesano se vedejo mitničarji na Solkanski cesti nasproti slovenskim voznikom iz gor. Mitnica na Solkanski cesti stoji popolnoma na slovenski zemlji, in to je vsakemu šolskemu otroku znano, samo goriški magistrat ne ve, da prihajajo po tej cesti samo slovenski vozniki v Gorico, ter je postavil mojstre laškega jezika, da pobirajo pristojbino od slovenskih voznikov, a znajo samo toliko slovensko, da, kadar jim plačajo mitnino, jih gonijo hudiču v... , kamor pa naj le sami gredo.

Mi zahtevamo, da se postavijo slovenske zmožne osebe na mitnico, ker plačujejo naši vozniki magistratu a ne magistrat našim voznikom, kajti gotovo je, da se ne bodo naši vozniki radi par lahonov učili laštine, in še posebno radi mitničarjev na Solkanski cesti ne; in tudi vemo vseeno, da je na južni strani Italije, čeprav ni tistih par laških svetilnikov na mitnici pred vrati Gorice. — G. župan naj ukrene potrebno! Opazovalec.

Vojske nastanjo povodom velikih vojaških vaj okoli Gorice tudi po šolah, in sicer le po mestnih, ker je dež. šol. svet odredil, da se ne sme nastaniti vojakov v državnih šolskih poslopjih in tudi ne v realci.

Bitka v Rubljah. — V soboto je posnemal tukajšnji pešpolk št. 47. bitko, ki se je vršila začetkom preteklega stoletja na mostu v Rubljah. M. baron Füller je takrat zadrževal z 48 možmi in 3 topovi prehod čez most trome francoskim bataljonom, in sicer toliko časa, da je bila avstrijska vojska na varnem. Polk se je razpostavil tostran in onostran mosta. Ko so čete udrle na most, se je unel boj, in zmaga je bila na strani Avstrijcev. Pri glavnem navalu na most je svirala godba Radetzkyjevo koračnico.

Pelagra. — Bolnih na pelagri je bilo sprejetih letos v tukajšnjo bolnišnico 13. 4 od teh so oddali v oddelek za umobolne, 3 pa so umrli, med temi te dni J. Toloj iz Červinjana, star 71 let.

Krvav pretep. — V Gradšču ob Soči sta se stepala Al. Bergomac in Peter Kolavčič. Bergomac je bil ranjen v nogo ter je najbrže že izkrvavel, Kolavčič pa je nevarno ranjen na glavi.

„To vse ljubezen st'ri“. — V ponedeljek dopoldne je bil velik krik na pokritem sadnem trgu v Gorici. Dve puncici sta si bili skočili v lase radi fanta, ker je druga več plesala z njim nego prava ljubica prejšnji dan. Ruvali sta se in vlekli, pa kričali in se zmerjali, da se je vse smejalo tam okoli. Slednjič je napravil tržni komisar konec tej komediji.

Bralno in pevsko društvo „Slovan“ v Kobilju bode imelo dne 13. t. m. svoj redni občni zbor s tem-le vsopredom: 1. Nagovor; 2. poročilo tajnika; 3. poročilo blagajnika; 4. volitev novega odbora; 5. predlogi.

Delavska veselica v Ajdovščini. — Kakor smo naznanili zadnjič, priredijo delavci in delavke v Ajdovščini dne 13. m. veselico. Ob 3. uri pop. se zberejo vsi delavci in delavke z mojstri in godbo pred predilnico, tam se razvrstijo v posamezne oddelke, ki odkorakajo, vsak oddelek s svojo zastavo, poklonit se g. nadvodji ter ga zahvaliti za denarno pripomoč, potem pojdejo skozi Ajdovščino v staro papirnico na veselilni prostor. Tako se tudi ajdovski delavci enkrat malo povesele.

Hlev je zgorel Petru Šuligoju v Lokovcu. Treščilo je v hlev ter ga upepnilo. V hlevu je bil hlapec Valentin Bucik z Brega, ki je ostal mrtev. Strela je ubila tudi dva vola v hlevu.

Z voza je padel na Solkanski cesti 34 letni Franc Brešan ter se poškodoval na čelu tako močno, da se je moral iti zdraviti k usmiljenim bratom v Gorico.

Slovo. — Ker mi ni mogoče osebno pozdraviti v slovo povodom naše preselitve v Gradec v stalno bivanje vseh meni in moji družini naklonjenih gospodov in dam, prosim, da sprejmejo moj pozdrav v slovo tem potom.

Gorica, 7. avgusta 1905.
Ferd. vitez Purschka.

Izvrsten sir! — Podnanaška mlekarska in sirarska zadruga s sedežem v Hruševji pri Postojni na Kranjskem ima v zalogi obilo dobrega vležanega sira, katerega oddaja po 1 K 44 vin. kg. Kdor hoče torej imeti dober sir, naroči naj si ga pri in... ni zadrugi.

Službe išče

kot hišni oskrbnik, tudi kot kontrolor ali nadzornik kakega podjetja. Sprejme tudi katerokoli nadzorovanje. Sposoben je slovenščine, nemščine in italijanščine v govoru in pisavi. Naslov pové upravništvo.

mesece svoje dolge, blede žarke, jednake pogledom iz oči duha. Voz obstane nekaj korakov pred njim. Kočijaž odpre vrata; mladenič skočita na cesto, in pred njim obstoji cicerone, kakor da je zrastle iz zemlje.

Ker je bil z njima že cicerone iz hotela, sta imela pri sebi dva spremljevalca.

Franc, ki je obiskal to tako izvanredno razvalino, ki je ni mogoče primerjati z nobeno drugo, že vsaj desetkrat ter jo ogledal na vseh straneh in prehodil že v vsaki smeri, ni imel videti nič več novega. Albert, ki je bil prvič v Rimu, je stopil kot novinec v to mogočno stavbo Flavija Vespazijana, in v njegovo pohvalo moramo priznati, da je bil njegov duh kljub klepetanju spremljevalcev poln navdušenja in občudovanja. Če človek ni videl teh razvalin, res ne more imeti pojma o njihovi veličastnosti in mogočnosti. In njihovo mogočnost še podvoji tajnostni sij južne mesečne luči, ki je skoro jednaka svitanju zahodnih dežel.

Franc se zatopi zopet v svoje misli, napravi v notranjih hodnikih, obdanih od stebrov, komaj sto korakov ter prepusti Alberta njegovima vodnikoma, ki sta ga hotela na vsak način seznaniti z vsem, kar spada h Kolozeju, z jamo levov, z dvorano gladijatorjev, s podijem cesarjev. Poiskavši si pol razpadle stopnice in pustivši druge, da končajo svoj obhod, sede v senco stebra pred odprtino, skozi katero je lahko pregledal granitnega velikana v celem njegovem obsegu.

Ko sedi Franc, skrit v senci, približno četrte ure ter opazuje Alberta, ki je prišel s svojima spremljevalcema, katera sta mu svetila z bakljami, pravkar iz vomitorija na nasprotnem koncu Kolozeja in hoteli piti s svojima vodnikoma nalik senkam, sledečim vešam, na prostore, ki so bili določeni izključno za vestalke, se mu zazdi, da čuje kamen, valeč se med razvalinami po stopnicah, ki so ležale nasproti stopnicam, po katerih je dospel on na mesto, na katerem je sedel. Gotovo je nekaj čisto navadnega, da se zvali po stopnicah kamen, ki ga izlušči iz zidu zob časa, toda Francu se zazdi, da je sprožila ta

kamen človeška noga, katere šum je prihajal do njegovih ušes, dasi si je provzročitelj prizadeval na vse mogoče načine, da bi napravil svoje korake neslišne.

Res se prikaže isti hip človek, ki ga je obdajala senca tem manj, čim višje je stopal, kajti gornji del stopnic je jasno razsvetljevala mesečna luč, dočim je ležal spodnji v temni senci.

To je bil čisto lahko kakor Franc popotnik, ki mu je bilo ljubše samotno opazovanje kakor pa poučljivo blebetanje vodnikov. Zato ta prikazen našega mladega prijatelja ne preseneti. Toda iz njegovega obotavljanja na vrhnjih stopnicah, iz načina, kako je na vrhu stal in poslušal, je bilo spoznati jasno, da ga je pripeljal sem kak poseben namen in da nekoga pričakuje.

Franc se skrrije instinktivno kolikor mogoče za steber.

Deset korakov od njiju je bil obok poškodovan in je dovo-ljeval skozi odprtino v velikosti odprtine vodnjakove očem prost pogled na zvezdnato nebo. Okoli te odprtine, ki je spuščala v notranjost mesečne žarke pač že desetletja, je poganjalo grmičevje, katerega prijetne oblike so se ostro odbijale od nebesne modrine, dočim so visele od te nadzemeljske terase velike liane in mogočne trte bršljana ter se zibale pod obokom.

Mož, katerega skrivnostni prihod je vzbudil Francovo pozornost, je stal v polutemi, v kateri ni bilo mogoče razločevati potez njegovega obraza, pač pa kraj njegove obleke. Ogrnen je imel velik plašč, katerega jeden ogel je bil vržen čez ramo ter je zakrival spodnji del njegovega obraza, dočim mu je zastiral čelo, oči in nos klobuk s širokimi krajevci. Luč, ki je padala skozi odprtino, je razsvetljevala spodnji del njegovega telesa, in Franc je mogel razločevati črne hlače, izpod katerih so gledali fini, zelo svetli škornji.

Ta mož je bil očitno, če ne član aristokracije, pa vsaj iz najboljših družbe.

Bil je na svojem mestu že nekaj minut, in poznalo se mu je, da je nestrpen, ko nastane na nadzemeljski terasi šum.

Zajedno zatemni odprtina, in v nji se prikaže mož, se ozre pazljivo in prisluskuje po prostoru pod seboj ter zagleda moža v plašču. Takoj pograbi liane in trte bršljana, zdrzne po njih ter skoči z višine treh do štirih čevljev na tla. Obleden je bil kot Transtiberčan.

„Oprostite, Ekscelenca,“ pravi v rimskem narečju, „pustil sem vas čakati. Vendar prihajam samo nekaj minut prepozno, kajti ura v San-Giovanni de Laterno je bila pravkar deset.“

„Jaz sem prišel prekmalu in ne vi prepozno,“ odvrne tujec v najčistejšem toskanskem narečju; „torej nikakih poklonov! Sicer pa, če bi vas bil čakal, bi si bil mislil, da vas zadržuje pač kaj posebnega.“

„In prav bi imeli, Ekscelenca. Pravkar prihajam iz Angelskega gradu, in neizrečeno sem se trudil, da sem govoril z Reppom.“

„Kdo je Reppo?“

„Reppo je jetniški uradnik, ki mu dajem majhno letno plačo, da vem, kaj se godi v ječah Njegove Svetosti.“

„O, o, to mi kaže, da ste zelo previden mož.“

„Kaj hočete, Ekscelenca! Človek nikdar ne ve, kaj se lahko zgodi. Morebiti se vjamem v mrežo kakor ta ubogi Peppino in bom rabil podgano, ki pregrize nekaj nitij te mreže.“

„Kratko, kaj ste izvedeli?“

„V terek ob dveh ušmrtno dva zločinca, kakor je to v Rimu običajno ob otvoritvi velikih svečanostij. Jeden izmed obsojencev je ničvrednež, ki ne zasluži nikakega usmiljenja, kajti umoril je duhovnika, ki ga je odgojil in je bil njegov dobrotnik; drugi je moj ubogi Peppino.“

„Kaj hočete, moj ljubi! Papeževi vladi in vsem so sednim državam ste v tak strah, da vam hočejo dati na vsak način svarilen vzgled.“

„Toda Peppino ne spada niti k moji četi in je ubog pastir, katerega zločin je ta, da nam je prinesel živeža.“

Vojna med Rusi in Japonci.

Witte pri Rooseveltu.

"Daily Telegraph" poroča iz New-Yorka: Baron Rosen je ministru Witteja predstavil predsedniku Rooseveltu, ki ga je prisrčno pozdravil. Na to je Witte izročil Rooseveltu lastnorčno pismo ruskega carja, ki obsega točen nazor carjev o odločilnih okoliščinah, na temelju katerih hoče presojati mirovne pogoje ter pretrasti, je li možno, da jih vsprejme ali ne. Car je storil ta korak v znak svojega prijateljskega čustva za predsednika Roosevelta, katerega inicijativi je zahvaliti, da se sestane mirovna konferenca. Car pa nikakor ne sega s tem v pooblastilo, ki ga je dal Witteju. Istodobno je Witte predsednika zagotovil prijateljskega čustva ruskega naroda za ameriško ljudstvo.

Sodba očitelca o vzrokih ruskih porazov.

Bukareški listi priobčujejo neki razgovor z romunskim vojaškim atašejem v ruskem vojnem taborišču, majorjem Haralambom, ki je sedaj tamkaj na dopustu. Kakor vzrok porazov ruskih čet označuje Haralamb dejstvo, da je Rusija šla v vojno popolnoma nepripravljena, ker ni pričakovala, da bi Japonci napovedali vojno. Veliko razdalje nad 8000 kilometrov je bilo krivo, da niso zamogle ruske čete priti pravočasno na bojišče. Notranji nemiri so tudi slabo uplivali na razpoloženje čet. Po mnenju vseh ruskih častnikov in inozemskih atašejev si je Kuropatkin vzel navedenim porazom pridobil velikih zaslug, ker je v oči gledal trajno neugodno strategičnemu položaju ruske armade, ki se je morala prevažati samo po eni prometni cesti, in v oči gledal inferiornosti efektivnega stanja ruskih čet, rešil armado gotove katastrofe. Na vprašanje, zakaj da je bil Kuropatkin vendar-le zamenjen, je rekel Haralamb, da so bile čete vsled vednega umikanja pod Kuropatkinom demoralizirane. Sprememba v vrhovnem poveljstvu jim je morala zopet dati nado v zmago. General Linevič je popolnoma znan z bojiščem in izborni organizator ter pozna tudi način bojevanja Japoncev. Haralamb pričakuje odločilne bitke, ki utegne napraviti preobrat v vojni, ker hoče Rusija, ako jej to dopuste notranje razmere, spraviti v boj vso svojo bojno silo.

Japonska armada na bojišču.

Japonske vojne sile v Mandžuriji so razdeljene nastopno: Na levem krilu je armada generala Nogi in konjeničstvo, kateremu zapoveduje Tamura; v centru je armada generalov Oku in Nodza in konjeničstvo pod poveljstvom Okijame; na desnem krilu armada Kurokijeva in na skrajnem boku armada Kamimure; v Koreji generala Hasegava in Nisi, razun tega so baje sestavljene že tri nove divizije. Četrta divizija rezerve prodira proti Vladivostoku.

O mirovnih pogajanjih.

Glasom poročila "New-York-Herald" je Witte nasproti predsedniku Rooseveltu izrazil svojo bojazen, da se bo morala nadaljevati vojna, češ, da stavlja Japonska previsoke zahteve. Nekemu poročevalcu "Worlda" je Witte pripovedoval, da je presenečen nad prijaznostjo Roosevelta in da se čudi, kako dobro da je obveščen o vseh stvareh.

Iz Londona poročajo: Japonsko odposlanstvo je dospelo četrte ure pred določenim časom na pristajališče, odkoder je bilo odpotovati v Oysterbay. Ko so se Japonci ukrcali na ladijo "Tacoma", so bili pozdravljeni z 19 strelj. Japonci so odpotovali na tihem. V treh kočijah so se člani komisije odpeljali od Wal-

dorf-Astoria-Hotela, četrta kočija s slugami je sledila. Ob 8. uri in 45 minut so dospeli na pristajališče ter so bili v treh čolnih odvedeni na "Tacoma". Witte in baron Rosen sta se ob 10. uri ukrcala na "Chattanooga". Tudi ona dva je pozdravilo 19 strelj. Japonci so odpotovali prej v Oysterbay, ker je bilo določeno, da jih prve sprejme Roosevelt. Pristajališče je bilo natlačeno polno ljudi, ko so ruski pooblaščenec vstopili v čolne. Pozdravljeni so bili s hura-klici, ploskanjem in mahanjem z robc. Witte, Rosen in člani spremstva so vsestransko odzdravljali Japonci, ki so zahtevali, kakor se govori, da jih Roosevelt prve vsprejme, so bili v resnici prvi vsprejeti, toda s primernim vzrokom, ker so prej dospeli v Ameriko nego Rusi.

Pri zajutreku na jahti "May Flower" je predsednik Roosevelt izrekel nastopno napitnico: "Izrekam napitnico, na katero ne pričakujem odgovora in katero naj se, prosim, molče poslušajo. Pijem na zdravje obeh vladarjev in obeh velikih narodov, katerih zastopniki so se na tej ladiji sestali. Nadejam se in prosim, da bo v interesu ne samo obeh velesil, ampak tudi v interesu človečanstva čim prej med obema velesilama sklenjen pravičen in trajen mir".

Japonci in Rusi o mirovni konferenci.

Iz New Yorka poročajo "Lokal-Anzeiger": Wittejeve izjave so momentalno spravile Japonce v dobro voljo. Sato meni, da ima Witte obširna pooblastila ter je prorokoval vsled tega uspešni izid konference, češ, da niso japonske zahteve velike. Izlasti glede vojne odškodnine je Sato rekel, da je Japonska potrosila milijardo jenov, toda da bo zahtevala več. In njegovih izjav bi se zamoglo sklepati, da bo Japonska zahtevala tri milijarde.

Vesti iz Petrograda pa zvane ravno nasprotno. V vojaških krogih delajo stave, dane pride do miru. V ministerstvu, ki so poprej bili jako optimistični glede na sklep miru, je zavladalo zopet jako pesimistično razpoloženje. A parizkemu "Matinu" brzojavljajo iz New-Yorka, da je tudi Witte pesimistično razpoložen. Da je car vsprejel poziv Roosevelta za mirovna pogajanja, to je bil v prvi vrsti le čin kurtoazije nasproti predsedniku Zedinjenih držav.

Japonci gradijo železnico v Mandžuriji.

Japonska ima trden namen, da ne zapusti Mandžurije. To se da sklepati iz naglice, s katero hoče Japonska zgraditi železniško progo iz Seula preko Mandžurije ter jo zvezati s kitajsko vztočno železnico. Na ta način bi bil Fuzan preko Seula zvezan z omenjeno kitajsko vztočno železnico. Japonska je nadalje naročila v Ameriki 350 jeklenih mostov, 150 lokomotiv in 2000 jeklenih vozov.

O uporu na eskadri Nebogatova.

Ruski listi prinašajo odlomke iz poročila admirala Roždestvenskega o uporu na eskadri Nebogatova. Na prvem mestu naglašajo Roždestvenski, da so bile ladije v slabem stanju. Admiral povdarja nepoštenost ladijedelcev in podkupljivost členov pregledne komisije, ki so vsprejeli slabe ladije za dobre in prikladne. Interesantni so podatki o diviziji Nebogatova. Že pri Madagaskarju se je moštvo njegovih ladij puntalo ter je bilo ustreljenih 14 mornarjev. Potrebno je bilo celo, da so topove oklopnice Roždestvenskega obrnili proti upornikom ladij "Admiral Senjavin" in "General Apraksin". Že tedaj je moštvo sklenilo, da se povodom bitke spunta ter se uda sovražniku. Pri Formozu so se mornarji v drugič spuntali in le energiji Roždestvenskega

se je zahvaliti, da se niso uporniki polastili ladij admirala Nebogatova. Takoj ob pričetku bitke pri Tsusimi je Roždestvenski opazil, da se divizija Nebogatova, izlasti pa oklopnice "Senjavin" in "Apraksin", ne udeležujejo boja ter da ne slušajo njega. Admiral Roždestvenski je sporočil puntarjem potom torpedovke, da sam pogreznje ladije, ako ne bodo pokorni. Še le potem so pričeli streljati. Žal, da je bil Roždestvenski kmalu po pričetku bitke ranjen ter je vsled tega postal nesposoben, da bi bil nadalje vodil bitko. Navstal je na eskadri velik nered. Nebogatov ni bil popularen. Ukazal je svoji diviziji, naj se zbere. Uporniki "Senjavina" in "Apraksina" so odrekli pokorščino. Zastoj je "ebogatov poveljeval in prosil. Od vseh strani so se bližali Japonci, tvoreči obroč. Le "Admiral Nakimov" je skušal prodreti ta japonski obroč. Na drugih ladijah je moštvo pretilo svojim častnikom s smrtjo, ako ne kapitulirajo. Po kapitulaciji so našli, da je bila municija "Senjavina" in "Apraksina" skoraj netaknjena.

Razgled po svetu.

Zadnje vesti. — Če ponesrečijo mirovna pogajanja, pošlje Japonska svojo mornarico baje v Baltičsko morje. — Pri gradnji železnice Pyrhne je bila ukradena te dni večja zaloga dinamita. Bati se je kake katastrofe, ker so delavci nezadovoljni s plačilom. Tri so zaprili. — Lesnemu trgovcu Znidaršču iz Hrašč je ukradel neki neznanec v kupeju na poti v Ljubljano denarnico s 3000 K.

Nemška lopovstva v Celju. — 7. t. m. ponoči je napadla nemška družba v Celju s kamenjem "Narodni dom" in "Zvezno tiskarno", kjer se tiska "Domovina". Izgredi so se vršili radi kritike v "Domovini" o slavnosti polaganja temeljnega kamna za "Deutsches Haus". — Nemški list "Deutsche Wacht" je pozval Nemce proti Slovincem; ker ni bil zaplenjen, so Nemci razumeli to ter napravili velike izgrede.

Obsojena na 4 ure v ječo s postom, da ne zamudi parnika. — Pred okrajno sodnijo na Dunaju v Jožefovem mestu je bila obsojena dne 5. t. m. neka ženska Zelehowski iz Odeze na 4 ure ječe s postom radi prosjačenja. Blizu kolodvora na Dunaju je prijel to žensko redar ter jo vedel v zaporo. Pred sodnikom je tajila rekoč, da jej ni treba prosjačiti, da ima že denar, s katerim more dospeti v Ameriko k nekemu sorodniku, kamor je namenjena. Imelo je res v rokah že plačano karto za vožnjo iz Hamburga v torek v Ameriko. Glede na to jo je sodnik obsodil na 4 ure v ječo s postom, da tako ne zamudi parnika. Ob 3. uri pop. je šla v zaporo, ob 7. zvečer so jo spustili. Tako je mogla dospeti pravočasno v Hamburg.

Uboj. — V soboto je umrl v tržaški bolnišnici 42 letni delavec Josip Giacchetto iz Grassato v Italiji. Giacchetto je delal v železniškem predoru na Opčinah in bival v tamnošnjih kolibah. V četrtek večer je bil šel v krčmo in tam se je bil sprl s tovariši. Eden teh posle njih je vrgel vanj kozarec za pivo, in ga z istim zadel v glavo. Zdravnik z zdravniške postaje je spoznal, da je ranje nevarna

in je dal ranjenca prenesti v bolnišnico. Kmalu potem je Giacchetto izgubil zavest in ko je prišel k njemu preiskovalni sodnik, ni mogel več govoriti. Policija poizveduje po onem, ki ga je ranil.

Za splošno volilno pravico. — V nedeljo je demonstrirala v Pragi množica kakih 10.000 ljudi za splošno volilno pravico s klici: Živela splošna volilna pravica! Doli s privilegiranim parlamentom!

Hotel za dame otvorijo letos na jesen v Berlinu. V spodnjih prostorih bo klet ter sobe, kjer se bo točilo vino, in nekaj stranskih sob. V zgornjih prostorih bo kavarna, dvorana za čaj, čitalnica, sobe za igre in bilard. Postrežnice bodo samo ženske. Dame bodo smele kaditi le v zgornjih prostorih.

Tatvine v Trstu. — V soboto kmalu popoldne so okradli neznani tatovi iz pisarne tvrdke Avg. & H. Kravos v ulici Coroneo iz blagajne 849 K. Sumi pa se sedaj tudi, da bi si bil osvojil ta denar čuvaj, katerega so zaprli.

V zadnjih dveh letih so pokradli neznani tatovi v Trstu lepo svoto 143.000 K.

Podržavljenje privatnih železnic. — Železniško ministerstvo je naznanilo upravnim svetom "Severne železnice", "Južno severne nemške zvezne železnice", "Družbi državnih železnic" in "Aspangski železnici", da namerava z njimi jeseni prirediti pogajanja o podržavljenju.

V Kastvu je minolo sredo šla neka dekla k vodnjaku po vodo. A ko je hotela zajeti vodo, je opazila na dnu človeško truplo. Dekle je teklo javit slučaj oblastni, ki je dala malo kasneje izvleči truplo iz vode. Konstatovalo se je, da je isto kmetice Ivanke Štefan, stara 56 let, ki je po nesreči prejšnjega večera padla v vodo.

Nov škandal v Vatikanu? — "Gazzetta del Popolo" v Vatikanu pripoveduje, da je papež odkril nov škandal v Vatikanu. Papež se briga za vse, in tako je nekega dne pregledaval križe, katere daje novim škofom, in druge dekoracije. Ko je pogledal pri vatikanski upravi upisane svote za te križe, se mu je zazdelo hitro, da so cene previsoke, da so križi vredni dosti manje. Poklical je izdelovalca teh križev, ki je izpovedal, da on oddaja križe in druge dekoracije upravi za mnogo manjšo ceno. Papež je dobil na to prepričanje, da mora biti nekdo v upravi, ki slepari. Papež je poklical k sebi kardinala, kateri je odgovoren za upravo, ter ga oštel in zažugl, da ga odstavi od njegovega mesta v upravi. Papež je ukrenil potem vse potrebno, da se ne bodo več dogajali taki škandali. — Neki drugi laški list pa poroča, da je res stopil papež v zvezo z neko drugo firmo radi križev, to pa le iz ekonomičnega ozira, ker so bili doslej križi res predragi, da pa ni govora o kaki veliki slepariji!

Apostolski nuncij na Dunaju je bil pozvan v Rim v zadevi glagolice. Namen temu je posvetovanje, kako treba streti odpor dalmatinske duhovščine proti papeževi odredbi glede glagolice.

"In to ga dela popolnoma vašim sokrivcem. Sicer pa vidite, da se ozirajo nanj. Mesto da ga usmrtijo šele po dolgih mukah, kakor bi storili z vami, če bi dobili katerega izmed vas v pest, ga samo obglavijo. Sicer pa ljudstvu, ki ljubi novo in nenavadno, napravi ta izprememba veselje."

"A to veselje jim skvarim," odvrne Transtiberčan.

"Moj ljubi prijatelj," odvrne mož v plašču, "dovolite mi povedati, da se mi zdite razpoloženi, napraviti kako neumnost."

"Razpoložen sem za vse, kar more preprečiti usmrtitev ubogega vraga, ki je zagazil v nesrečo zaradi mene. Pri Madoni! Smatral bi se za strahopetneža in ničvredneža, če bi ne storil ničesar za tega vrlega mladeniča."

"In kaj storite?"

"Okoli odra razpostavim kakih dvajset tvojih, in v trenutku, ko ga pripeljejo, planemo na znamenje, katero jim dam, s bodali nad straže, ki ga bodo spremljale, ter ga osvobodimo."

"To se mi ne zdi posebno varno, in menim, da je moj načrt boljši kakor vaš."

"In kakšen je vaš načrt, Ekscelenca?"

"Človeku, katerega ne imenujem, dam dva tisoč piastrov, da izposluje dovoljenje, da usmrtijo Peppina šele prihodnje leto. Tekom leta dam potem nekemu drugemu, katerega tudi ne imenujem, zopet tisoč piastrov, da pripomore Peppinu do bega."

"Ali veste, da se vam to posreči?"

"Pardieu!" pravi mož v plašču francosko. "Pravim vam, moj ljubi, da opravi s svojim denarjem več kakor vi in vsi vaši ljudje s svojimi bodali, piistolami, puškami in noži. Pustite me torej, da storim tako."

"Prav, toda za slučaj, da se vam vse ne posreči, bomo vendar pripravljeni."

"Če vam je to v zabavo, bodite pripravljeni, a verjemite mi, da dosežem njegovo pomiloščenje."

"Pomnite, da je pojutrišnjem torek. Na razpolago vam je torej le še jutrišnji dan."

"Da, toda dan ima štirindvajset ur, ura šestdeset minut in minuta šestdeset sekund, in v šestinosemdesettisočstiristo sekundah je mogoče mnogo storiti."

"Kako izvemo, če se vam posreči, Ekscelenca?"

"Na čisto priprost način. Najel sem si zadnja tri okna kavarne Rospoli. Če dosežem, da se mu kazen preloži, bodeta zastrti stranski okni z rumenim damastom in srednje z belim, v sredi z rdečim križem. Sporočite pa med tem to Peppinu v tolažbo, da ne umre iz strahu ali ne zblazni, kajti v tem slučaju bi bili stroški zanj nepotrebni."

"Čujte, Ekscelenca," pravi mož z dežele, "da sem vam zelo vdan, o tem ste prepričani, kaj ne?"

"Vsaj upam."

"Dobro, če rešite Peppina, v bodoče od mene ne pričakujte navadne udanosti, ampak slepo pokorščino."

"Čujte, prijatelj, na te besede vas morebiti enkrat spomnim, kajti lahko se zgodi, da vas bom potreboval."

"Dobro, Ekscelenca, torej ne najdete, kakor sem našel jaz vas to uro. In če bi bili na drugem koncu sveta, mi samo pišite: 'Stori to in to!' in vse storim, to vam prisegam na..."

"Psi!" pravi tujec. "Slišati je šum."

"Tujci so, ki so prišli v Kolozej z bakljami."

"Boljše je, da naju ne najdejo skupaj. Vodniki bi vas lahko spoznali, in dasi je vaše prijateljstvo, moj ljubi prijatelj, vredno vse časti, bi bilo v slučaju, da se izve za najino zvezo, to lahko v škodo mojemu vplivu."

"Torej če dosežete, da se kazen preloži?"

"Bo zastrto srednje okno belo, v sredi z rdečim križem."

"In če ne dosežete?"

"Bodo zastrta vsa okna rumeno."

"In potem?"

"Potem se poslužite čisto po poljubnosti svojih bodal, moj ljubi prijatelj, in jaz bom v bližini, da vas vidim, kako se bodete vedli."

"Z Bogom, Ekscelenca, jaz zaupam v vas, zaupajte tudi vi v me."

Po teh besedah odide Transtiberčan po majajočih se stopnicah, dotim si zakrije tujec obraz še bolj, kakor je bil zakrit prej, gre nato tesno mimo Franca in odide po stopnicah, vodečih v areno.

Trenotek nato začuje Franc odmevati pod obokom svoje ime. Albert ga je klical.

Nekaj časa počaka z odgovorom, da se moža oddaljita in ne opazita, da je čula njun pogovor nepoklicana priča, ki ni preslišala niti besedice, dasi ni videla njunih obrazov.

Deset minut pozneje je drdral voz s Francem in Albertom proti njunemu hotelu. Franc je bil raztresen in je s skoro žaljivo hladnostjo poslušal učeno razpravo, katero mu je govoril Albert po Pliniju in Kalpurniju o bodočih mrežah, ki so branile divjim zverem, da niso mogle planiti na gledalce.

Pustil ga je, da je govoril, in čutil željo, da bi bil sam in bi lahko nemoteno mislil na to, kar je pravkar doživel.

Jelen izmed teh dveh mož mu je bil vsekakor tuj; videl in slišal ga je prvič v življenju; toda z drugim ni bilo tako, in dasi Franc v temi ni mogel razločevati potez njegovega obraza, ki sta ga zakrivala še plašč in klobuk, je vendar napravil ta glas nanj nepozabljiv utis. Zlasti, če je govoril zbadljivo, je zvenel njegov glas tako kovinsko sikajoče, da je Franc pri njem trepetal prav tako med razvalinami Kolozeja kakor v jami na otoku Monte-Cristo.

In trdno je bil prepričan, da ta mož ni nihče drugi kakor pomorščak Simbad.

Radovednost, ki mu jo je vzbujal ta mož, je bila lako velika, da bi ga bil v vsakih drugih razmerah nagovoril; toda pogovor, katerega je slišal, bi bil napravil njegovo prisotnost zelo neprijetno, in zato se je previdno premagal. Toda trdno je sklenil, če ga najde še kje, da izrabi priliko vsekakor.

(Dalje pride.)

Zahvala.

Tužnim srcem naznanjam podpisane vsem sorodnikom, prijateljem in znancom, da je po kratki in mučni bolezni dne 5. t. m. moja ljubljena soproga

JUDITA

v 26. letu svoje starosti mirno v Gospodu zaspala, previdena s sv. sakramenti za umirajoče.

Pogreb je bil v nedeljo dne 6. t. m.

Tim potom iskreno zahvaljujem preč. duhovščino sorodnike in vse udeležence mnogobrojnega pogreba, kateri so mi bili v tolažbo ob tej bridki izgubi.

Vsem iskrena hvala!

V Kanalu, dne 8. avgusta 1905.

Josip Stanič,
soprog.

Zahvala.

Podpisana izrekam tim potom najsrčnejšo zahvalo vsem onim, kateri so prišli v soboto dne 5. t. m. spremit mojega pokojnega soproga

Friderika

k večnemu počitku. Posebno se zahvaljujem g. županu, slavnemu staršinstvu in pevskemu zboru kakor tudi vsem drugim, ki so prišli izkazat pokojnemu zadnjo čast. Srčna hvala!

Dolenja Vrtojba, 7. avg. 1905.

Rozina Leitner,
vdova.

Ruske knjige v izvirniku.

Podpisani knjigarni se je posrečil nakup večje zaloge ruskih knjig v izvirniku. Knjige so docela nove. Izvirna cena je K 240, — podpisana pa jih prodaja le po K 160. Te knjige so:

1. **Peterburgskije Tumani**, I. del.
2. **„Pered čem — to?“** Roman. in **„Trup“** povest.
3. **„Iz Trjasini na Dorogu.“** Roman.
4. **„Zvezda“** (Potepenka) — in **„Žena“** (Čehov).
5. in 7. **„Bezmoljirije neba“**, roman.

Slovanska knjigarna

A. Gabršček v Gorici.

ZBORI

možki in mešani.

ŠEST MOŠKIH ZBOROV, uglasbil Anton Nedved. 1. Pevčeva molitev. — 2. Ljubezen in pomlad. — 3. Lahko noč. — 4. Planinsko dekle. — 5. Popotna pesem. — 6. Pri poroki. (G. M. 1889.) K 130

OSEM MOŠKIH ZBOROV, uglasbil Anton Nedved. 1. Zastavenička (kantata). — 2. Po nočni pozdrav. — 3. Ne zabi me. — 4. Podoknica. — 5. Ko gledam ti v oči. — 6. Dekletu. — 7. Nagrobna pesem. — 8. Avstrija moja. (G. M. 1891.) K 110

SEDEM MOŠKIH GLASOV, uglasbil P. Hugolin Sattner. 1. Zjasni zvezde mu temne! — 2. Kakor nekdanj (čvetospev). — 3. Pogled v nedolžno oko. — 4. Za dom med bojni grom. — 5. Zdravljica. — 6. Veseli zbor. — 7. Na planine (Partitura s štirimi glasovi). (G. M. 1894.) K 250

NA VRELU BOSNE. Velik možki zbor. Uglasbil F. S. Vilhar. (G. M. 1900.) K 160

NAPEVI ZA ČVETERO IN PETERO MEŠANIH GLASOV, zložil P. Hugolin Sattner. 1. Nazaj v planinski raj. — 2. Po zimi iz šole. — 3. Studenču. — 4. Majniku v pozdrav. — 5. Detetu. — 6. Opomin k petju. (G. M. 1888.) K 070

NAPEVI ZA 4 IN 5 GLASOV, zložil Anton Nedved. 1. Oblakom. — 2. Na goro. — 3. Nazaj v planinski raj! (G. M. 1887.) K 070

NAPEVI ZA 4 IN 5 MEŠANIH GLASOV, zložil Anton Foerster. 1. Ah, ni li zemljica krasna? — 2. Domovina. — 3. Naše gore. (G. M. 1887.) K 070

TRJEJE MEŠANI ZBORI, uglasbil Anton Nedved. 1. Naša zvezda. — 1. Veseli pastir. — 2. Vjolkini vonj. (G. M. 1891, XXII.) K 110

TRJEJE MEŠANI ZBORI, uglasbil Stanko Pirnat. 1. Naša zvezda. — 2. Bog je moj ščit. — 3. Oblaku (6-glasen mešan zbor). (G. M. 1898, XXVIII.) K 130

DVA MOŠKA IN DVA MEŠANA ZBORA. 1. Občutki, možki zbor s samospevom za bariton, zložil Jakob Aljaž. — 2. Pomlad in jesen, možki čvetospev, zložil Stanko Pirnat. — 3. Kitica, mešan čvetospev, zložil Anton Foerster. — 4. Zalost, osem-glasen mešan zbor, zložil Stanko Pirnat. (G. M. 1895, Partitura s 6 glasovi.) K 310

DVA MEŠANA ZBORA, uglasbil P. Hugolin Sattner. — 1. Vrbica. — 2. Naša pesem. (Partitura in glasovi.) (G. M. 1898, XXIX.) K 130

VZPOMLADNA PESEV, velik mešan zbor, uglasbil Stanko Pirnat. Partiturna in glasovi (G. M. 1898, XXVII.) K 210

LJUBICA. Mešan zbor, zložil Anton Foerster. (Partitura in glasovi.) (G. M. 1894, XXV.) K 170

VENEC VODNIKOVIH IN NA NJEGA ZLOŽENIH PESMIJ, za možki, mešani zbor, samospeve, — s klavirjem. Druga izdaja. Uglasbil Anton Foerster. (G. M. 1894.) K 210

MAT. HUBAD. a) Slovenske duhovne pesmi iz 16. in 17. stoletja. (Mešani zbori). — b) Slovenske narodne pesmi. — 1. Rožmarin. — 2. Sem slovenska deklica. — 3. Srečno, srečno ljubea moja. — 4. Čukova ženitev. — 5. Bom šel na planine. — 6. Potrkan ples. (Mešani zbori. Partitura in zbori.) (G. M. 1900, XXXI.) K 320

SLOV. NARODNE PESMI, harmonizoval in za koncert priredil Mat. Hubad. 1. Stoji, stoji tam Beligrad. — 1. Ko b' sodov ne b'lo. — 3. Zmiraj vesel. — 4. Lovska. — 5. Je pa davi slan'ca padla. — 6. Prišla je miška. — 7. Luna sije. — 8. Bratci veseli vsi. — 9. Ljubea povej, povej! — 10. Škrjanček poje, žvrgoli. (G. M. 1894.) K 250

SLOVENSKE NARODNE PESMI, za koncert priredil Stanko Pirnat, besede uredil prof. Ant. Stritof. 1. Miličino slovo. — 2. Delaj, delaj dekle puščelj. — 3. Bom šel na planince. — 4. Na Gorenjskem je fletno. — 5. Po noč' budin. — 6. Kak lušno je po let'. — 7. Bog je stvaril zemljico. — 8. Kadar boš na rajžo šel. — 9. Zvedel sem nekaj novega. — 10. Kukavica. — 11. Glej, glej, kak' mino gre. — 12. Jaz pa pojdem na Gorenjsko. — Večinoma so mešani zbori. (Sch.) K 240

33 MEŠANIH IN MOŠKIH ZBOROV, uredil Matej Hubad. — To je velik zbornik dovršenih večjih ali manjših skladb, primernih za vse možne prilike. (G. M. 1903.) K 820

JADRANSKI GLASOVI. Zbirka možkih zborov in čvetospevov, zložil Anton Hajdrih. 1. Slava Slovincem. — 2. Mladini. — 3. Cerkvica. — 4. Pod oknom. — 5. Lahko noč. — 6. Slovo od lastovke. — 7. Jadransko morje. — 8. Nisem Nemec, dekle lepo. — 9. V tihni noči. — 10. Pri oknu sva molče slonela. — 11. Zagorski zvonovi. — 12. Mornarjeva tožba. (G. M.) K 310

GORSKI ODMEVI. Zbirka možkih zborov in čvetospevov, uglasbil Janez Laharnar. 1. Mi vstajamo. — 2. Moja domovina. — 3. Bratje, v kolo se vstopimo. — 4. Napitnica. — 5. Slovan na dan. — 6. Lovčovo slovo. — 7. Z vencem tem ovenčam Slavo. — 8. Vinski hram. — 9. Dijaška. — 10. Naša zvezda. — 11. Lahko noč. (G. M.) K 310

SLOV. NARODNE PESMI (mala oblika) 1. Zbirka Malenšek-Gerbič, 17 pesni. (G. M.) K 024

2. Martin Bajuk, 35 pesni. (G. M.) K 1—

3. Janko Žirovnik, a) I. zvezek, 50 pesni, vezano K 120

b) II. zvezek, 30 pesni K 1—

Slovanska knjigarna

✻ ✻ A. GABRŠČEK v Gorici ✻ ✻

„Narodni kolek“ koleke, poštne znamke in vse poštne vrednosnice prodaja

Knjigarna A. Gabršček.

Zaloga muzikalij (skladb)

KNJIGARNE A. GABRŠČEK V GORICI

1. Za klavir.

Klavirska šola. Spisal Ant. Foerster. — Izvrstno delo. Slovenci naj se učé klavirja po tej slovenski šoli! — Štirje zvezki.

- Cena: I. zvezek K 180
II. „ „ 180
III. „ „ 220
IV. „ „ 260

Album slovenskih napevov. 50 narodnih napevov za klavir. S podloženim besedilom. Priredil Fran Gerbič.

- I. zvezek K 3—
II. „ „ 3—

Album hrvatskih napjeva. 100 hrvatskih narodnih napjeva za glasovir udesijo Slavoljub Lžičar. (Besedilo podloženo.) . . . K 320

Album srpskih pesama. (Album National Serbe.) 100 pesmij. Za glasovir udesijo Slavoljub Lžičar. K 320

Album čeških narodnih pesmij. (80 pesmij.) Priredil Fr. Zahorsky. Lf 1510. K 2—

Russkija narodnija pjesni. Русскія народныя пѣсни. Album National Russe.) K 280

Slovenska Gerlica. Venec slovenskih pesem. — Sedem zvezkov starejših priljubljenih pesmij, prav lahko prirejenih za klavir s podloženim besedilom. — Cena 60 vin. do K 1—

FOERSTER ANTON.

Zagorska. Lahka koncertna fantazija na slovensko-narodno pesen. Op. 51. . . . K 1—

HOFFMEISTER K.

Bledi spevi. Romanca. Serenada. Valček. Listek v album. Večerna pesem. Capriccio. V jeseni. Rokoko. K 260

Podoknica iz „Teharskih plemičev“. — Transkripcija za klavir s podloženim besedilom. K 1—

Rapsodija na slovenske narodne pesni. Op. 4. K 080

Scherzo. Intermezzo in Valček. — Op. 6. K 260

J. IPAVIC.

„Možiček“. Enodejanska pantomina. — Osebe: Pierrot, Pierrette, Colombine, njuna

2. Gosli in klavir.

FRANJO KREŽMA.

Moje sanje. Romanca za gosli s spremljevanjem klavirja. K 040

MOSZKOWSKI MORIC.

Španski plesi. Op. 12. Prs 2167. K 360
Poljski narodni plesi. Op. 55. Prs 2905. K 260

NOVAČEK OTOKAR.

Perpetuum mobile. Prs 2786. K 2—

3. Za citre.

Poduk v igranju na citrah. Sestavil Fran Sal. Koželjski. I. zvezek . . . K 3—
II. „ „ 3—
III. „ „ 260

(Izvrstna šola za citre. Že v I. zvezku so lahke narodne pesmi. V vseh treh zvezkih je že lepa zbirka narodnih in umetnih pesmij.)

Slovenski citrar. Zbirka kompozicij in prevodov za citre.

Št. 1. Pozdrav slovenskim citrarjem. Zložil Jos. Mešiček. K 080

Št. 2. „Na vasi“. Fantazija po motivih narodnih pesmij. Zložil Fr. S. Koželjski. K 090

Zbirka slovenskih narodnih pesmij. Sestavil J. Petritz. I. zvezek: Po jezéru. — Slovensko dekle. — Žalovanje. — Metuljček. — Moč ljubezni. — Bela Ljubljana. — Staršev

hči, Harlekin, mlade deklice, Colombine prijateljice. K 5—

VIKTOR PARMA.

Bela Ljubljana. Valček po slovanskih napevih. K 240
Mladi vojaki. Koračnica po besedah Jos. Stritarja. (S petjem ad libitum. Besedilo podloženo.) K 120

Pozdrav Gorenjske. Valček po slovanskih napevih. K 2—

Slovanske cvetke. Potpourri po slovanskih napevih. K 3—

Triglavske rože. Valček po slovanskih napevih. K 250

P. HUGOLIN SATTNER.

Kje so moje rožice. — Fantazija za klavir. K 060

VOLARIČ HRABROSLAV.

Pozdrav iz daljave. — Parafraza. Op. 2. K 080
Zvezdica. Pčika-mazurka. Op. 9. K 090

FR. CHOPIN.

Chopin-Album. — No I. . . . K 160
„ II. „ . . . „ 160

Valses pour Piano 160
Mazurkas „ 2—
Nocturnes „ 220

Sonate. (C-mol, B-mol, H-mol.) . . 220
Mazurkas. 51 mazurk. Ps 1902. „ 320
Posamični kosi: Op. 9, 17, 26, 35, 40, 64 po 20 vin.

Op. 18, 29, 31, 34, 38 40 „

ČAJKOVSKIJ P.

Morceaux célèbres pour Piano. Lf 1895. — (17 slovečih skladb.) . . . K 260

LEŠETICKI TEODOR.

Mazurke. Op. 24. K 2—
Moszkowski MORIC.

Poljski narodni plesi. Op. 55. K 2—
Španski plesi. Op. 12. K 360

ŠARWENKA KSAVER.

Poljski plesi. Op. 40. K 2—

JOS. PAUKNER.

České Album. 20 transkripcij na češke pesmi. — Lf 1569. K 260

ANT. RUBINSTEIN.

Sonata. Op. 13. v G-dur. Prs 1338. K 260
WIENIAWSKI HENRIK.

Souvenir de Moscou. — Op. 6. Lf 1928. K 220

Polonaise de Concert. — Op. 4. Lf 1929. K 260

ljubezen. — Zibka Save. — Pobič sem star šele 18 let. — Domovini. K 120

II. zvezek: Zadovoljnost. — Zadovoljna nedolžnost. — Gozdič je že zelen. — Molitev. — Kimovec. — Vse mine. — Tiha luna. — Zjutraj. — Ptčica v logu. — Dolenjska. K 120

III. zvezek: Hribček. — Škrjanček poje, žvrgoli. — Mila lunica. — Ljub'ca moja, kaj si st'čila? — Bleško jezero. — Kol'kor kapljic, tol'ko let! — Oj ta soldaški boben. — Bratci veseli vsi. — Veselja dom. — Pobratinija. K 120

Venec slovenskih pesmij. Za citre sestavil Jos. Mešiček. Drugi natis. . . K 140
Mladi vojaki. Koračnica. Zložil Viktor Parma. Za citre (s petjem ad libitum) priredil C. Enslin. K 1—
Buri pridejo. Koračnica. Zložil Jos. Skorpnik. K 1—

Ako hočete zares

kupiti, vedno solidno in lepo blago po primerno nizkih cenah in se ne pustiti samo radi nizkih cen slepiti, Vam morem s prepričanjem zagotoviti, da se blagovolite obrniti zaupno, v Vašo popolno zadovoljnost, ob vsaki potrebi do domače trdke

J. ZORNIK - Gorica
sedaj Gosposka ulica št. 10.

ki nudi največjo zalogo vedno zadnjih novosti krasnih okraskov za obleke perila in ovrtnice za gospode, solčnikov, dežnikov, svil, modercev, predpasnikov, pasov itd.

— Zaloga vseh potrebščin za g. šivilje in krojače. —

Odlikovana pekarija in sladčičarna.

Karol Prašnik,

pekovski mojster in sladčičar
v Gorici na Kornu v (lastni hiši.)

Priporoča vsakovrstno pecivo, kolače za birmance, torte itd.

Priporoča se slavnemu občinstvu za mnogobrojna naročila ter obljublja solidno postrežbo po jako zmernih cenah.

Prodaja tudi različne moke.

A. vd. Berini - Gorica
Šolska ulica št. 12

velika zaloga oljkega olja
prve vrste

najboljših vrst iz Istre, Dalmacije, Molfette, Bari in Nice
s prodajo na drobno in debelo.

Prodaja na drobno: K - 64, -72, -80, -88, -96,
1-12, 1-20, 1-36, 1-44, 1-60, 1-80, 2.

Na debelo cene ugodne.

Posilja poštnine prosto na dom. Posodo se pušča kupcu do popolne uporabe olja; po uporabi se spet zamenja s polno.

Pravi vinski kis in navaden. Zaloga mila in sveč.

Cene zmerne.

Gorica * Gorica

Hôtel

„pri zlatem jelenu“

v trgovskem središču nasproti nadškofijski palači. — Sobe za prenočišča po zmernih cenah. — Velik jedilni salon, poleg stekleni salon s teraso. — V poletnem času prijeten vrt z verando. — Sobe za klube, društva, za sklenjene družbe. — Izborna kuhinja. Domača in tuja vina. Izvirno pilzensko »prazdroj«-pivo.

Naznanilo preselitve.

Usojam si naznanjati slavnemu občinstvu, da sem preselil dne 1. avgusta t. l.

svojo

sedlarsko delavnico

iz ulice Vetturini na

trg Korenj št. 11.

Svojim cenj. gg. odjemalcem priporočam, da mi izvolijo ohraniti i nadalje svojo naklonjenost.

Spoštovanjem udani

Ivan Kravos, sedlar.

Orkestrion „Ideal“

igra

vsaki dan od 9. zvečer naprej
brezplačno v veliki Katnikovi
gostilni

„pri večnem življenju“

v Kapucinskih ulicah.

Prva konsumna zaloga olja

Henrik Curiel

Tekališče Jos. V. rdi. GORICA Tekališče Jos. Verdi.

Specialiteta oljkega olja

Jedilno olje	po 28 kr.	Srednje vrste à 32 kr. liter	
		fine	iz Istre
		36	40
		48	56
		64	72
		80	96
		104	120
		128	144
		160	192
		200	240

Sprejemajo se naročila v posodah od 5, 10, 15 litrov, katere se prepusti stranki, dokler jih rabi.

Brezplačno pošiljanje na dom.

V zalogi ima tudi razne kamnite plošče, umivalnike za kuhinje, žlebe itd.

F. Podberšič,

avtoriz. kamnoseški mojster, Gorica, Tržaška ulica št. 17.

Priporoča

se slavnemu občinstvu za bližajoči se vseh vernih duš dan

svoje bogato zalogo

različnih nagrobnih spomenikov, bodisi priprostih ali finih iz kraškega kamna najbolje vrste za 15 K in više.

Trgovsko-obrtna registrovana zadruga

z neomejenim jamstvom v Gorici.

V svojem „Trgovskem Domu.“

TELEFON ŠT. 80.

Hranilna vloga obrestuje po 4%, — večje, stalno naložene najmanj na jedno leto, po dogovoru Sprejema hranilne knjižice drugih zavodov brez iz gube obresti. — Rentni davek plačuje zadruga sama.

Posejila daje na poročstvo ali zastavo na 5-letno odplačevanje v tedenskih ali mesečnih obrokih, — proti vknjižbi varščine tudi na 10-letno odplačevanje adruzniki vplačujejo za vsak delež po 1 krono na teden, t. j. 260 kron v petih letih. Po zaključku petletja znaša vrednost deleža 300 kron.

Stanje 31. decembra 1904:

Deleži: a) podpisani	K 1.058.400—
b) vplačani	319.684—
Dana posejila	1.901.302—
Vloge	1.991.340—

Andrej Fajt

pekovski mojster

v Gorici Corso Franc. Glus. št. 2.

filijalka v isti ulici št. 20.

Sprejema naročila vsakovrstnega peciva, tudi najfinejšega, za nove maše in godove, kolače za birmance, poroke itd. Vsa naročila izvršuje točno in natančno po želji naročnikov.

Ima tudi na prodaj različne moke, fino pecivo, fina vina in likerje po zmernih cenah.

Za veliko neč priporoča goriške plnec, potice itd.

Fotografični aparat

prav dobro ohranjen em 9x12 in kar spada zraven t. j. stativ, pokrivalo in razne priprave produ se po cen. Kje, pov. upravništvo.

Išče se

učenca

za knjigarno in trgovino z muzikalijami in umetninami.

Ponudbe na:

Goriška Tiskarna A. Gabršček.

Zemljevid

poknežene grofije Goriške in Gradiške s

Prstom in okolico

narisal E. Bombig

izdala in založila Slovanska knjigarna

A. Gabršček v Gorici.

Nategnjen na platnu s palicama zgoraj in spodaj (obseg 90x130 cm) s poštnino vred K 9—

Isti zemljevid ukusno opremljen z oglasi narodnih tvrdk, tudi na platnu in s palicama, s poštnino vred K 4.50.

Schicht-ovo štedilno milo

z znamko „JELEN“

Varstvena znamka.

Ono je — zajamčeno čisto — in brez vsake škodljive primesi. Pere izvrstno. Kdor hoče dobiti zares jamčeno pristno, perilo neškodljivo milo naj dobro pazi da bo imel vsak komad ime „SCHICHT“ in varstveno znamko „JELEN“.

Georg Schicht Auzsig a. E. — Največja tovarna te vrste na evropskem ozemlju!

Dobiva se povsod!

Zastopnik: Umberto Bozzini - Gorica, Stolna ulica št. 9.